

ریئنمايى ژماره (۱)ى سالى (۲۰۱۴)
له ۲۰۱۴/۱۰/۱۹

مۆلەتدانى خاوهن پىشە ھونھرىيەكان
له ھەرىيەمى كوردىستان
(۲۰۱۴/۱۱/۱۱)

وزارة مجلس الوزراء
وزارة الثقافة والشباب

پەزىز كوردستان - عازار

پەزىز كەيىتىن لە تۈرىمەن وەزىدان
ۋەزىرلىقى رۇشكىزى وەزاوەن

المديرية العامة للثقافة والفنون في محافظة السليمانية
مديرية احصاءات المهن

الصفة: ٢٠١٤/١٠/١٩
البلديه: ٢٠١٤/١١/١١

بەزىز كەيىتىن لە تۈرىمەن وەزىدان
پەزىز كەيىتىن بەقىكىن

ئىدە: ٩٢٧٣
کورىز: ۰۷۰۰۷۷۷۷

(فەرمانى كارگىرى)

بە پىنى نەو دەسەلاتانەي پىنماندراوه :

بىزىمارماڭدا يەكارىكىن بە دېنمايىر زىمارە (١١) سالى (٢٠١٤) شەھەوار كىراولە دېكەوتى ٢٠١٤/١٠/١٩ سەبارەت بە مۇئەتىدانى خاومىن پىشە ھولەرىيەكان لە ھەرپىمن كوردستان لە ٢٠١٤/١١/١١.

محمد قتاج محمد
بەزىز كەيىتىن

وەزىزىت بىلەم -

- بەزىز كەيىتىن پىشەكان / بەزىز كەيىتىن
- خواجو -

Kurdistan Regional Government
Ministry of Culture and Youth

رئاسة مجلس الوزراء

وزارة الثقافة والشباب

المديرية العامة للديوان

٢٠١٩

Ministry of Culture and Youth

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

۱۰۷

بہاری و دہلی والیہ توں گشتی دیداں

بلا روئید رایہ تی باما

۲۷۱۲ / / کوردی

1453

١٦

گشت به دنیه؛ آله‌تنه گشته‌گانی همراه و مزارت

بابات/گشتاندن رخ سلسله را

به هاوینج لدگهان تووسراوماندا وینه یه ک له دلتماین ژماره (۱) ای سالی ۲۰۱۴ هـ موادرکراو
له پیکه وتی ۲۰۱۴/۱۰/۱۹ به بارهت به مؤله تدانی خاوند پیشاه هونه ریسکان له شهربیعن کوردستان
بوقاتن رخوان دمکه این. بهمه بهستن جیبهه جن کردنی ... له گهان ریزیدا.

۱۰

* ویته یه ک ته دیتمانی هم در همه.

ئاریان فەرج عبدالله
بەرلۇدېرى گشتى ديوان

وَنَلْهِيْك بُو/ ۹۷۳

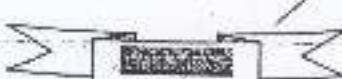
- نوستیگه‌تی به ریز و هزار

۱۳۰۰۰ نظریه و مکانیک

ب۔ یادِ سیدنَ سعید

دُوْسِيَّةٌ تَأْيِيدٌ

۲۰۱۰

پەنمايىن زىمارە (۱) ئى سالى ۲۰۱۴ ھەمواركراو لە پىنكەوتى ۲۰۱۴/۱۰/۱۹
سەبارەت بە مؤلەتىدانى خاونەن پىشە ھونەرىيەكان لە ھەرىيەن كوردىستان

بە پىئى بىرگەي (سېيھم) لە مادەي (پىنچەم) لە ياسايىن زىمارە (۱۲) ئى سالى ۲۰۱۰ ھى
وەزارەتى رۇشكىرى و لاوان لە ھەرىيەن كوردىستان. وە بۇرىكخستان و پەميرەوكردەن شىۋازىكى
گۈنجاوو ياسايىن لە بوارى مؤلەتىدان و تازەكىردىندىسى مۇلەتى نەو كارو پىشانىدە لە بىووى
تايىە تەمەندىيە وە مؤلەدان ۋچاودىرى و يەسەرگەردىنە وييان لە نەستۆي وەزارەتسى رۇشكىرى و
لاوان ھەرىيەن كوردىستاندا يە، نەم پەنمايىمانە خوارەودمان دەركە.

بەندى يەك

وەزير : وەزيرى رۇشكىرى و لاوانە

وەزارەت : وەزارەتى رۇشكىرى و لاوانى ھەرىيەن كوردىستانە

بەرىيەدەرىيەرىيەنى : بەرىيەدەرىيەنى رۇشكىرى و ھونەرىي پارىزىڭايە

بەرىيەدەرىيەرىيەنى : بەرىيەدەرىيەنى رۇشكىرى و ھونەرىي پارىزىڭايە

خاونەن پىشە ھونەرىيەكان : ھەممو نەو كەسانەن كە مۇلەدانىيان بەدهەست وەزارەتى

رۇشكىرى و لاوانى ھەرىيە، بە پىئى پۇلۇن كەدىنەن لە بەندى سىيەمدا.

یەکەم دوو

۱- مەرچەکانى مۇلەتدان بۇ يەکەم جار :

يەکەم :

ھەر ھاولاتىيەك بىيەوي مۇلەت وەرىگىرى سەرەتا داواكارييەك دەداتە بەرىيوبەرايەتى گشتى بۇ رەزامەندى وەرىگىرنى دەبىت داواكارييەكە مىزۋووی رۇزى داواكارييەكە لەسەر بىت، ئىنچا نەو يەنكەنامانەش دەخاتە بەردەست.

- ۱) دەبىن تەھەنى خوازىيارى مۇلەت لە (۱۸) سال كەمتر نەبىت .
- ۲) نەگەر فەرمانبەر بىت. دەبىن بەرسىنى فەرمانگەكە ئەزىزىت ئەم كارد بىكەت .
- ۳) قۇتۇكۇپىنى دەنكەنامەسى عېراقى (الجنسية العراقية).
- ۴) شۇناسنامەسى كاروبىارى شارتىتلىنى (ھۆيىة الاحوال المدنية)، وە بۇ كوردانى پارچەکانى دىكە دەبىت ئىقماھى لە ھەرىمى كوردىستان ھەبىت، بەمىرىجىنلەك لە (۱) يەك سال كەمتر نەبىت.
- ۵) وىنەئى تازە .
- ۶) بىروانامەدى خۇينىدىن، يىان ھەربەنكەنامەيەكى دىكە بەمىرىجى كە بىسەلىنى خوازىيارى مۇلەت خۇينىدەوارى ھەيە .
- ۷) پىشىگىرى باجى دەرامەت. بۇ سەئانىنىڭ دەۋەت قەرزازى دەولەت نىسە وباجى دەرامەتى نەو سانەيەشى داوه كە مۇلەتى تىدا وەردەگىرى .
- ۸) رەزامەندى دەزگاكانى وەزارەتى ئاخۇرى ھەرىمى كوردىستان (كاروبىارى ئاخۇرى يان ئاسايىشى پارىزىگا) بۇ نەوانەي كە جارى يەکەم مۇلەت وەردەگىرن .
- ۹) بەنكەنامەدى وەرىگىرنى ئاوى بازىرگانى لە ژۇورى بازىرگانى پارىزىگا بۇ يەکەم مۇلەت وەرىگىرن و تەنها نەوانەي كارى بازىرگانى دەيانغىرىتەوە .
- ۱۰) گىرى بەستى دوکان يان كارى يان شوئىن، يان نۇوسىنگە، كە كارى تىدا دوكات، بەمىرىجى لە بەرىيوبەرايەتى باجى مۇتكاپىتىدا پەسەند كرابىن و رەزامەندى لەسەر كرابىن .
- ۱۱) ھاولاتى بۇي ھەيە لە مۇلەتتىك زىاقتىرى ھەبىت، بەمىرىجىيەك بۇي كارى رەسمى بۇ شوئىنەكانى دىكەي ھەبىت.

دوووم : خوازیساری مؤنثه ده بیان بسایرین بذات کسره پایابه نسلی همه و دینما بینه کافی
و هزاره ت بیت لمه بواراندی خواره وه :-

(۱) بیدار لمه و از بیوونی ماءهی مؤنثه ته که دی ذه بی داواهی تازه کردنه وهی بکات

(۲) بفرشی بله که می دواهی قسمه و او بیولی مؤنثه تی پیشش روی به یه کلام روزی مؤنثه تی تازه
ده زیره دری گاه هاتشو ره زامه ته دی لمه سدر مؤنثه ته الماءه وهی کرا

(۳) لمه کاتی فروشن، یان کریم، یان گواسته وه، یان گفریمی شاوی شوین، یان پیشه، یان
شهر کاریکی دیکهی په میوه تدار بله گفرانکاری لمه کاره که ییدا ده بیان مؤنثه تسدراو
له گفرانکاریه کان بله نووسین به ریوه دیده رایه تی گشتی ناگدادار بکات، ده بیت و هزاره ته
پیشوه خته و مریگرت.

پنجم : ماءهی مؤنثه لمه نیوان (۱ سال بتو ۴ سال).

چهارم : مؤنثه تسدراو دواهی لمه دیوونی (۶) شه ش عاذگ بله سدر مؤنثه ته که ییدا بله بین بیسانوی
یاسایی، لمه گهه داواهی تازه کردنه وهی نه کرد بیلت، نه وه راسته و خو مؤنثه ته که دی شه آنده دشیته وه
و فدرمانی شه آنده شانه وهی پی ده رد و چیت. شهر کاتیکیش بیه وی مؤنثه تا وه ریگریت وه ده و دلک
مؤنثه خوازیکی تازه ره قتاری نه گه لد ده کری.

پنجم : همه مهو نه و که سانه و دکو که سی دوووم، یان هاویه ش، یان و دکو شاگرد لمه لای
که سی بله که می مؤنثه تسدراوه کارد و که ن، ده بیان شوناسنامهی لایه تیان پی بدریت دواهی نه وه
ره زامه ته بتو و در ددگیری، نه وانیش که و دکو نماینده کارد و که ن ده بیان لمه (کاتب العدل اهده
و دکاله تی ره سیان بتو کرالیست لمه لایه نه که سی مؤنثه تسدراوه نه یان ره زامه نسلی
ده زگا کافی و هزاره تی ناوخو.

ب / مهرجه کانی تازه گردنه و دی مؤلهت :

یه کدهم : شدراها لایته ک بُل تازه گردنه و دی مولله که هی داوا کاریمه ک چهداشه به ریوه به رایه تی
گشتن پاریز گاکه هی خوی، تیاییدا داوا ای ره زامه نسدي کردن له سه داوا که هی ده کات،
پاش ره زامه نسدي ندم به لگه نامانه ده خانه روو :

- ۱) یه لگه نامه دانی با جی ده امانت بو نه و ساله هی که مؤلهتی تیندا و مرده گری .
- ۲) دوو وینه تازه .
- ۳) گه رانده و دی ناسنده و نه نکیتی مؤلهتی سالی پیشوو .
- ۴) بُل لگه نامه هی دی عزایه دلیم بُل لگه نامه هی دی او بیلم بُل میلم (آسایه بُل پاریز گاکه)
نه گه در گرفتیک شه که راه که پیدا شه بینت .

دوو دم : له کات تازه گردنه و دی مؤلهت، دوا ای ره زامه نسدي، روزی دوا ای ته واو بروونی مؤلهتی
پیشووی به یه کدهم روزی مؤلهتی تازه بُل داده نزیت .

به قندی سی

یه کدهم : ندم پیشانه هی خواره و دی مولله تی یاسایی دیانگریتیه و ده موشه و کدهن و
خوا لایه تیه هی ندم بخوار لکه دا کماره گکه ده بی مولله تی یاساییان هه بینت، جه پیچه و ان دوه بخواری
که ریگره نیهان (نادریت)

در دیم : بُل نه ای اتر هیلر پیشنه یه که نتری لزیلکه ندم بُل نه پیشانه بعیته کمایه و، تمازعن پیشنه گه
دیهین دی مولله تی یاه، دیهین دیزه بیلر گهیت .

پیشه کان :

- ۱) چا پیخانه نه هلی یه کان به ده مووه جووه نوشیت و لاینزووه .
- ۲) کومپانیا هونه ریمه کان .
- ۳) شوئنه کانی چابی سکرین .
- ۴) سینه ماده هلی یه کان ده گدن گهشت و چوچار .
- ۵) دووسینگه هی زه نگو گراف .
- ۶) دووسینگه هی ریکھستنی ناهه لگه کان .

- ٧/ نۇو سىنگە و مەلبەندە كانى كۈمىپىوتەر و ئەنتەرىتە.
- ٨/ سەنتەرە كانى فۇشتنى DVD و CD.
- ٩/ سەنتەرى پېشەيىن ھونەرە جوانە كان.
- ١٠/ سەنتەرە كان و نۇو سىنگە كانى دىكلام.
- ١١/ تۇمارىگە كانى دەنگ (كاسىت) دەبىت رسمى زۇرىكىلىت.
- ١٢/ سەنۋەدىيۇي تۇمارىكىرىنى دەنگ.
- ١٣/ قۇتاڭۇپ و كەپسى ئاسنامە.
- ١٤/ ئۇرۇپىزىگە كانى (ئەشىھەماز، دۇڭىرى)
- ١٥/ دۇرۇپىزىگە كانى بۇرۇل، ئەنچىلىقى.
- ١٦/ كەنېتىخانە و پەراوەگە كان.
- ١٧/ نۇو سىنگە كانى خۇشىوسى بەھەمۇ بەشە كانىيە وە.
- ١٨/ ئىيەلەناتى (ضۇنى) و قىيىكس.
- ١٩/ تاقىيگە كانى وينەگىرتىن.
- ٢٠/ سەنۋەدىيۇكەنلىك وينەگىرتىن.
- ٢١/ نۇو سىنگە كانى قىيدىيۇ.
- ٢٢/ وينەگراشى گەرۇكى قىيدىيۇ.
- ٢٣/ وينەگراشى گەرۇكى ئازىت ئەنچىلىقى.
- ٢٤/ وينەگراشى بەزەنەتتار.
- ٢٥/ قۇرۇچىيەگە كانى تەجلىيەت خەنەپە.
- ٢٦/ لەرىتەت كۈداشى پۇشاڭىن پلاستىكىن.
- ٢٧/ سەنۋەدىيۇي دەنگى.

بهندی چوار

چاپخانه نه هلى يه کان نۇھىيەت و لاينۇ

تازىگىردنەوەي مۇلەت، خاوهەن چاپخانە دەبىن پابەندى نەم خالالانەش بىت : -

يەكەم : دەبىن چاپخانە كە بەرىۋەبەرىكى كارگىرى هەبىت بىنە ئىسۇراندى كاروبىارى بۇئانەي چاپخانە كە .

دۈرىم ۱) دەواسىن تې قىسابلىرىك و ۲) ئەم ئەلازىنەي خوارىمۇ، ئىداها ئىبارىغىراپىن .

۱) ئىلۇنىڭ ئەسلى ئاخارىن پاپىخانە كە، خەن ئازىخانە كە، ئەگەن ئەنلىخانە كانى ئەنلىخانە .

۲) جۇرى نەو ئامىرىانە ئە كاردىكەيدا بەكارىيان دىنى و شۇن و جىنگەي دروست كىرىنىان، وېرائى بەنگە ئامەمى كېرىنى ئامىرىدە .

سىيەم : دەبىن تۇمارو دۇسيەيى تايىەت ھەبىت، بۇ كاتى بەسىر كىردىنەوە چاودىرى .

چوارم : شەمۇ نەو كارمەندا ئە چاپخانەدا كاردىكەن دەبىن بىندەسى مۇنە تىلارابىن و تاسماھىيان ھەبىت .

پىنچەم : ھەر رېنمايىھى دىكە نەداھاتسوودا ھەبىن يان بەنۇوسراوى تايىەت يان نەرىگەي بىزىندى يېشكەنەدە دەدىرىتە چاپخانە كان .

بەنگە ئەنلىخانە

كەتىيەخانە كان :

بۇ مۇلەتدا ئەنلىخانە كان نەم خالالانەش دەبىن پەميرەو بىكەن :

يەكەم : نەو كەتىيەخانە يە ئامىرى فۇتۇكۇپى بەكارىپىنىت، دەبىن رۇويەرى كەتىيەخانە كە ئە (۱۶) مەترى چوارگۇشە كە مەتر نەبىت .

دۇوەم : دەبىن جىڭە نەورىگەتى مۇلەتى كەتىيەخانە، مۇلەتى فۇتۇكۇپىش وەرىگەرى .

سېئەم : نەور ئەنلىخانە كە (كۈشك) بۇو، دەبىن خەۋەندەتە ئەنلەپىنى .

بەرىۋەبەرایە ئۆششارەوانى پارىزىڭا وەرىگەرىت .

چواردهم : همه رکتیپیخانه‌یه کی مؤله تدارو، گه ر نقیکی دیکه‌ی به جیا هه بیت، یان نه دوکانیکی به جیا داینابیت، نه وه دهی مؤله تدارو بوله هه شیان مؤله‌ی یاسایی به جیا ودریگریت.

به ندی شه شه

مه لبه نه کانی کومپیوتهر و شوینه کانی چاپی سکرین و زه نگوگراف و نه قش
داوا کارانی مؤله ت بلوکاری کومپیوتهر و چاپی سکرین دهی به ووردی پایه ندی نه خالانهش بن ۱-
یه کندم ، بوله اکتارا و این بولیان ایه بنه بیوه شیوه‌ی هه کتیبه، یان گلشان یان باین ایه، یان هم‌در
نه ایه ایه ایه طی دیکه، یان چیزی و که دیشه‌ی په بیوه‌هه دهار به که در هه تهی خوارانی بواری اساجل زیرم،
به بی ناگیاداری و ره زامه ندی به ریوه به رایه تی گشتی دلشنیوی و هوله‌ری پاریزگا چاپ،
یان په نووس پکهن .

دووهم : نه کاتیکدا که مؤله تدارو بوله نه کری له شوینی کارکه‌دا کار بکات، دهی
وه کاله تیکی گشتی له (کاتب العدل) بولجیگره‌که‌ی بکریت، نه پان ره زامه ندی و هرگذاکانی
وه زاره تی ناو خو و ورزاره تی دارایی و نابوری (باجی ده راهه).

سنه هم : همه رچاپکراونکی چاپ ده کریت، دهی ناوی سیوانه‌ی نوو سینگه‌ی به سه رده و بیت، بوله
زه نگوگراف و سکرینیش دهی به ووردی ناوی نه ده او و مؤله تی نه و ده زگایه تو مار بکات که کاره‌که‌ی
بوله نیجاه دراو، نه کاتی سه رپه په کره‌ی بوله نه کاتی سه رپه په کره‌ی بوله نه کاتی سه رپه په کره‌ی.

هزاره ام ۱ خونه بوله ده زگایی کوپیه‌یه بوله نه کریت دهی نه کاره ده زگاییه یه تیهانه بوله نه که تیهانه
نه ده بیوه نه ده کاره‌که‌ی نه نیجاه من نه ده ده نه بایسدا تو مار بکاره بوله نه که بوله نه کاتی، پشکنی
پخرینه بوله .

بهندی حەوتم

سینه ما نەھلی یەکان :

یەکەم : ھەموو سینه ما نەھلی یەکانی پاریزگاکانی ھەرئەم کوردستان دەبىن لەپەگەم
بەرپەوەبەرايەتى گشتى مۇنەت وەرىگەن .

دەۋەم : ھەموو ئەو قەليمانەتى نىشان دەدرىن، دەبىن لەپەگەم لېژنە یەکى تايىەتى وە، كە
لەبەرپەوەبەرايەتى گشتى پىك دىت، مۇنەت بىسىرىن، ھەر قەليمىنى كى بىن مۇنەتىش نىشان
بىلەرىت ئەزىز خەوازىن سەينەدا اىمۇ بەرپەتەو بەپەلىپىن ياخىن سەرا دەدرىن .

سەينەم : ھەموو ئەو رەسم و ئەسایىلارنىڭ ئەم ئەنلىك و ھەرگۈچى خۇنىنى بىن سەينەدا ئەزىزلىرىن،
دەبىن بەمۇرى تايىەتى بەرپەوەبەرايەتى گشتى مۇركىراپىن، بەمەرجى لەپۇرى داب و نەرىت و
رۇشتى بەرەزى كوردهوارىسى و جىگەي گىلەپىن و سەرچىج و سەرەزەنلىنى ھاولولاتىيان ئەبن
بەپىچەۋالەشەود لېژنە گانى پىشكىن يۈيان ھەمە سەرپىچى كاران بەپىن ياسا ئاگادارىكەن
و رەفتاريان لەگەندا بىكەن .

چوازەم : خاوهەن سینه ما بىؤى نىيە ھىچ قەليمىنى نەگونجاوو ئاشىياوو قەدەغە كراو
كارپىنگەن، بەپىچەوانەدەو بەپىن ياسا سەرا دەدرىت .

پىنچەم : دەبىن لەھەمە سینه ماكاندا تۆمارى تايىەت ھەبىن و ئەم زانپىارانەتى
ئىندا تۆمار كىراپىن .

۱) ئاواي ئەقىيەتكەن دەخو دەزىگەلەپى بەرئەنەمى ھېنتساۋو ئاسار ئەرىن تەسايىش كەندا ئەن دەزىگەلەپى فەلەپەكە .

۲) ئەنمازە دەزىگەلەپى ئەنمازە دەزىگەلەپى ئەنمازە ئەنمازە ئەنمازە .

۳) دەزىگەلەپى بەكارخىستنى قەليمەكە دەزىگەلەپى بەكارخىستنى كۆتايان ھانتى .

۴) ئاواي خاوهەن قەليمەكە، يان ئاواي بەرھەم ھېنەرەكە .

شەشەم : دەبىن لەئىدارەي سینه مادا تۆمارىنى تايىەت ھەبىت بۇ كارى چاودىرى و پىشكىن،
لەپان بۇنى دۆسيەكى تايىەت بەرپەنمەكەن .

حەفتەم : دەبىن سینه ما بازەندى قەدەرىت كە قىمعەكە بارچە ئەنەقات و بەتەخوازى

نېشانى بىدات .

هه شتم : هولن نیشاندان ده بی همه عو و مهرچه کانی تهندروستی تیبا بیت، ج له بروی
رووناکیه کی کزو ج له بروی ئالوگوری هه واوه .

تیلم : ده بی له نیوان ههر نیشاندانیکدا، به لایه شنی که مساودی نیو سه عات پشودانیک
هه بیت، بُو پاکردن و دو گوارانی هه وای هؤله که .

ده بیم : له بُزیکدا شاین له بیدک قلیم زیاتر کاری پی بکری .

یازدهم : خاومن سینه ما، یان جیگردکه بمهرجن مؤله تمناو بیت، ده بیم به بس رده و امى
آراویش نیشاندانیکه ته واو ده بیت، له جونه ما تماهاده ده بیت .
دوازدهم : بدهم و له واشهی و بکلو کار بنه له سینه عادا شماره کهان، ده بیم نیشاندانی ساییمه
به خوان هه بیت .

سیزدهم : ده بیم سینه ماکه له بروی جوانکاری و نیو شایمه و بدرچاو و دیار بیت .
چواردهم : نیزندی پشکنی و چاودیزی بُوی هدیه له هه رسان و کاتیکدا سه ردانی سینه ما
بکات و نه و فیمه دست به سه ردا بگیرین که مهرجن یاسایی تیدانیه، ته تانه ت بُوشیان هدیه
نه نیو گُونترول تافیعه که ته واو ده بیت چاودیزی فیمه که بکهان .

بِهْ دَلْيِي بِلْ شَهْتَ

* لاییگه و بمهرجن دلکانی که شه گلرتن .
* دلکانی که دلکن طی بیکو و گُونترول .
* وینه گرانی به رهه تاو .

مؤله تان بُوله م جوزه بابه ته کار به بیشمایی مؤله تدانی وینه گران له کورهستان
(که به ژماره (۷۹۶۹) له (۲۰۱۴/۸/۲۱) در چسووه). به هه ماھه نگی له گهله کومه اهی
وینه گرانی کورهستان ده گرنیت

دہنی دہنی

نووسینگہ کانی مور ہے لکھنڈن :

یه که م: مؤله دات دراو دبئ توماریکی هه بیت نمودنی هه معمو نه و مؤلفه تیلابیت که
پرگانه دروستیان دهکات، له پال ناوی نه و گه سانهی مورکه به کردن دهدهن و نهوانهی ودری
دهگنهوه له گه ل زماره و رفیتی نه و نووسراوهی له دهنه باهه پرسه کانه وه پیشان دراوه بلو
دوستکرخن شهه هه اخنه، شهه وینچ یمه پیش رسمازیم پیش ایم و نهادو پیش ایم انسایی نه
دیگری و میمه رانه نه کشتهه دیا شاهزادهه.

دوووهم گردبی توماره که یه روونی ناو و ناویشانی نهود که سه، یان نهود لایه شهی تیادا
بنوسری که داوای دروستکردنی مؤره که هی کردووه.

سییه م : هدودو مانگ جاریک به نووسراویکی تاییدت و له تۇماریکی تاییه تىدا نمۇوفىھى دەمۇو نەو مۇزانەتى دروستكراون دەدرىئىنە بەپۈرۈۋەتەزايىتى گشتى تەڭەن نەو نووسراوانەتى بىز دروستكراتنى مۇۋەكان لە دەزگا و دايىھەرە و حزب و لايەنە كائانەۋە وەرىان گرتۇون، شەمۇو ئەم ئانىدا باشىش دەپ، تەتەمارى سەزدەكى نۇوسىنگە تۇماركراين .

چوارهم: نیزندی چاودیری و پشکنین له هدمو کات و ساتیکدا بُوی هه يه نووسینگه كه به
پنه مه و لاهه کانندوه به سهار بحکمته ده و پيشکنني.

پیشنهاد : نهاد و تدبیرهایی که بتوکار عیماری می‌فرموده، اگهه‌لشی دروستی باشند، زمانی که آنها پذیرش، دادن به نفع هزارهای پیشمند نهاد ریوچیه را اینجا قصی گشتن داواه اله چنانچه کان ایکریستیا بستر خالی کردند، نهادی داده اگر کردنش خواهد داشت و مبلغه است خلخالی.

شوه شمه : خواهش نووسنگه له هه کارهک تایاسایدا یکو درس دهدیت.

جهه قتهم : نه که سی مؤنث تدر او به ولاده که هیکی دیگه بتوی نیه نه کارگه که ؛ کاریکات،
نه دینجه و آنده و سه روینچیکار توندترین سزا دودریت

بهندگی دهیم

نووسینگه کانی :

- ۱- بلاوکردن و پاگه یافتن
- ۲- تومارگه کانی دهندگ (تسجیلات)
- ۳- نه خشنه ساز و دیکور کیشانی بواری پاگه یافتن
- ۴- ستودیوی تومارکردنی دهندگ

نه بروند و شوین و هزار کنایا بایدی هستند و همه بین پایه هایی دارند که از آنها بخوبی بینند و
یه کدهم که ده بین پایه هایی همه موقوفه و رینما یانه بن که بخواه کانیان درده کریم.

دووهم : له همه موقو نووسینگه کاندا ده بین توماری تاییه ت به کاروباری پشکنی هه بینت، له پال
دوسیه ای نووسرا و برینما یه کانی وزارت.

سیم : تومارگه کانی دهندگ ده بین توماری تاییه تیان هه بینت، بزنه و کاسیتائیه بلاوی
ده که نه و ده، هه ریگاهیتیکیش مؤله تس ره بین له بینت له ده زگا پسپوره کانه و نه و ده پیشی یاسا
خیمه و خشنه و خواره ای تومارگه بایدی له کنار یان بینیم و بلاویان بکانه و.

چهارم : تومارگه کیا ز ده بین ایه و کامبینیتیه بلاوی نه کده فرداه کجه ز دره ایه زاب و ز بوره ایه
کله له پیوری کده نه طه رهان ده گه بین.

پنجم : له کاتس غریشتن و گواسته و دی دوکان، یان نووسینگه، یان تومارگه، ده بین پیشتر
به نووسین ناگاداری بده ریوه به رایه تی گشت بکریت.

ششم : هدر سه ریچیه کی له کاره کاندا بکریت به پیش یاسا مؤله تدریج و سزا دادریت.

بِهِنْدِي يَارْدَهِيَهُم

ٹووسینگہ کانی :

- أ- **فلوتوكوبى** (استنساخ)
 ب- كه پس ناسنامه (کبس الہمیات)
 ج- پهراوگه (القرطاسیة)

دوووهم : داواکاري مؤنهت دهبن خوي کاروباري شوينه مؤنه تدرادوکه به ريوهبيات و نهوبتازی
نابينه کدهس دوووهم، يان هه رکهسيکي ديكه له و شوينه ده دهست به کاريست، تنهنيا گهر
وهکالهه تي گشت بان تاييه تي له (کاتب العدل) هوهه هله پيت.

سینیه م + له و پیشنهادی که موزله قن بخود رگرس تزوید بترازی، ثابن کاریکی دیکه هی جیا نیکه هه مان
شاید اینجا شاید تبعاعم داشت.

پس از هم؛ مژده گل را این پیشنهادی موقوفه نماید، و تایید پاکی از این اقدام کاریکو نامه شدی را
درینه کنید و به فتحم بخوبی پیشنهادی موقوفه نماید.

پیشنهاد : مژده تدراوی ایشانه‌ی سه رهه له کاتی خروشتن، یان کرین، یان گواسته‌هه وه،
یان هدر گاریکی دیگهه په یوهست به گوزرانکاری له کاره کانیدا دهیں له عاوه‌ی دوههه فتههه ده،
له زیوههه رایهه قن روشنییری پاریزگای لئن لآگداداریکهه نهود.

بِهَذِهِ دُوَارَةِ دِيْمَو

نووسینگه و تؤمارگه کانی **فیدیو** و **DVD** و دی **کام**

نهم پیشانه‌ش نهم خان و پدر جانه‌ی خواره‌وه دهیانگریته‌وه :-

یه کنمه لگای کوردهواری ددگه یه فی

من : لیزنه‌ی چاودیری و پشکنین به رده‌هام نهود نووینگانه به سه رده کاته و دو بُوی هه‌یه
له هدر کات و ساتیکدا له شوینگانه کله‌یه من بکات و نه و غلیمانه‌یه خدیه رده‌هستان دیه که یه که
بیان پشکن و سه رنجیان بسات و نه و اسنه‌یه قه‌ده غمین دهستیان به سه‌هور دایگرن و
خاه و نه کانشیان به نه داسا رده‌فتاریان له‌گه‌ل دایکریت .

چوار: دکری مؤلهٔ ت بدریته نه و کومپانیاو نووسینگانه‌ی که قلیم له دمه وه شهریم دین، به نیازی کرین و فروشتن و مامده‌هه پیکردن، هه رودها نه و ده زگایانه‌ش که قلیم به رهه دین،
نموده ش، له چکه خواهی بمان نهانه‌هه بز ده زگاکه.

پیشنهاد : پهلوی و داریانه حقیقتی نداشتند و حزب را که در انتخابات را لایحه ملکه ولیم بتوی شنیده
دانسته بودند اگرچه بین از این موقله تاکه کله نه بینه که آن داشته باشد یعنی میتواند که ، همانکار که اتفاق گشته
میتوکاره که انسی همه قدر داشته اند و هم در موقله نه چه نه مان آنکه در بینی ایله ذوقی از راه داوای موقله نباشد بگذارد و
نهشش : دوستی الله و بادجه تانده له سه رکاسیتی که تلماره هکرین له لا یعن دوزگما پسپرده کافی
وزراوه حقیقتی رؤشنیریه و موقله تدرابن و هیج گرفتیکیان نه بینت .

جدهفت: نهگذر خاودن مؤله ته که مرد، بیان مه رجیک لمه رجه یا ساییده کاتی له دهست دا، بیان هیچ په یوهندیه کی به فویسینگه که وو، نه ما نه و کاته مؤله ته که به هه لوډشاوه له قله لهم دهدري و نابین کاري پیء بکری تا نه و کاته هی ره زامه ندی و وزیر و در ده گیری بتو نه ووی کار دکسه له لایه نه که بین و کار نه وو ده رنزو و بخت.

ههشت : که س مؤننه تدراو نه گذر نووسینگه که بفروشیت، یان واز نه به شیک بینیت بز
بیهکیک دیکه، نه دوه دوبن نه و که سه دوبنکری همه مهوو همراهه کانی نه م رینماهیه که تینا به دی
بینت و ده بی داواکاریه که ش بیشکه ش بکات بونگویز آن بودی مؤننه ته که بسهر ناوی خلوی ،
چ همه مهوو مؤننه ته که بینت یان به شیک بینت .

نحو : مؤننه تدراو ده بی نه تومارانه له نووسینگه که بینا هده بین ۱

۱) توماریک به تناولی شافن نه و کاسیتائنه که نووسینگه که دا ههن .

۲) توماریک بی پیرانه کی پوشکنی و بادهار گل اندیز .

۳) توماریک بونه و کاسیتائنه که لا یه ن لیژنه چاودیزی و دزگا به رپرسه کان
دکبردرین بپوشکنی و بسهر کردنه و .

۴) دوسيه کن تاییه ت بدنووسراو و رینماهیه کان که بونکاری روزانه به کار دین .

ده : دوبن ناوی کومپانیا و نه و ده زگایه کی فلیمه که که به رهم هیناوه، نه گهان نه و هی دابه شی
ده کات نه گهان تماره که مؤننه ته که نه سه رکاسیتاه که له دره وه و زور دوده تومار کرابینت .

پیازه : نووسینگه کانی شید بی نه و اسنه کاری و یقنه گرتن و کاسیت فروشی ده گهان ،
نه گهان نه و تومار گمایانه کی ته اینها کاری توماردرین ده گهان ، خله علوی بی و بزرگمدو نه لانه کی ده عدوه
و بکویه دلک دهیان گریته و .

دوازده : همه مهوو نه و که سانه که بین مؤننه ت کاسیت و فلیمه شید بی نی ده فروشن و مامه نه کی پیش
ده گهان ، نه م کاره قه ده غمه ده گرین و نه کات سه رینچی کردنا دهست بسهر کاسیت و
فلیمه کانیاندا ده گیریت و خوشیان سزا ده درین .

بەندى سىازەھىم

نووسىنگەكائى :

ا- خۇشنووسان

ب- ئىعلاناتى خۇنى و فلىكس

ج- كۈلەن و نەخشى سەردار و مەرمەر و بەرد

د- نەخىشەسازى بەرگى كتىپ و دىكۈراتى زەخىرە

ھە، بۇ نەو نۇوسىنگەكائى سەرەتە دەبى پابەندى ئەم خالانەش بىن كە، لە خوارەۋەدا ھاتقۇن -

يېڭىك ئەلەپى شۇيىن دىزىنەن كائى تايىھەتىيان ئەبىت بۇكارى بىزىن ئەپان .

دۇو ئەسەرە خۇشنووسان دەبى پابەندى ياساو رېساكائى خۇشنووسى بىن و دەبى لەلايەن كۆمەلەدى خۇشنووسانەوە پشتگىرىيان لى بىكىرى .

سى ئەداوكارى مۇلەت بۇ يەكم جار دەبى لەلايەن كۆمەلەدى خۇشنووسانەوە پشتگىرىلى

بىكىرى و نەو تاقىيىكەنەوە يەش سەزىكەوى كەلەلايەن تىزىنەيدى تايىھەتىيە دەكىرىت .

چوار ئەبرىووبە رايىھاتى گشتى بەهاوگارى كىمەلەدى خۇشنووسان تىزىنەيدى تايىھەتىيە تايىھەتىيە تاقىيىكەنەوە پىنكىدىنى بەسەرۇكايىھاتى بەبرىووبەر دۇو كارمەندى بەبرىووبە رايىھاتى ئەگەن دۇو نەندامى كۆمەلەن بىسپىزىلى بوارى خۇشنووسى بۇ تاقىيىكەنەوە ئەو كەسەنەي داوايى بولەت بەتكەن .

پىشىج ئەجىو خاۋەن نۇوسىنگەكائى ئەسەرە دېساركىراين لى سەزىلماڭ و ئەتكىسلىك كارمەنە ئەسەرە ئەداوكارى ئەلەپىن كەنەتلىك، دېلىكەن نەزەرنۇوسىنگە كائىتىلە ئەداوكارى كەنەتلىك، دېلىكەن بىن و ئەتكىسلىك كارمەندە كائىتىلە بەرەھىم مۇلەت دەرابىن، يان و ئەكتالەتى گشتى (كاتىب المدىل) ياتان شەپىت .

شەش ئەكتاتى قروشتن و گۈيزىلەوەي نۇوسىنگە، يان ھەرگۈنلەن كارىيەك كە لە نۇوسىنگە كە دا بۇ بىدات مۇلەت دەرابىن بىش دۇو ھەفتە دەبى بەنۇوسىن بەبرىووبە رايىھاتى گشتى خۇىنى ئاكاداربىكات .

حەوت ئەخاومەن نۇوسىنگەكائى خۇشنووسى و ئىعلاناتى خۇنى و فلىكس دەبى پابەندى ئەم خالانە بىن -

١) پەيرەو كەرتى لايەن رىلەك و پىكى و جوانكارى لە نۇوسىنگە كەدا .

٢) مۇلەتمەكەن داشۋىنەك بەرچەو اەقىزىو نۇوسىنگە كەدا مەدەنلىك ئەسەت .

٣٠ شەرنۇوسىنەك دەنۇوسىت دەبى ئاوى خۇى لەسەر بەنۇوسىت .

نیز مانند این نهادهای سایر کات و ساتیک دا پرسی هدیه نووسینگه کان
پرسی برون لئه چونیه لئه په یزه و کردنس پئتمایه کان و

بروزمی پرسن اینله کاره کنه و مهرجن یاساییان تیندا به دی نایهت
پرسی دسایش لئه کار قدهمه ده کرین و په پنی یاسا ده قاریان

لئه اینه که شوین و نووسینگه تایهت به خویان نیه، ده بن به پشتگیری
لئه اینه که بینه ایه که دیزج ایگه کان و مزاره لئه په ایه لئه یاساییان
پیجه و آنه شده رویه روی سرای یاسایی ده بنه وه و بواری کارکردتیان نادری .

به لندی چواردهم

لئه و کدهم و کارمهند و شاگردانه لئه نووسینگه و شوینه مؤله تدارو و کاندا کاره کنه :

په مؤله تدانی نه مانه ش نه م خالانه دی خوارمه و په یزه و ده کرین :

یدکه د : دواکاریه ک پیشکه ش به به ریوه به رایه تی گشتی ده کریت .

دووهم : دیزامه لندی دهنگاکانی و مزاره تی ناوخته په ریوه به رایه تی ناسایشی پاریزگا
په جاری یدکه د .

پیغم : پیشتگیری له و شدنه کارمهند کله خاری تیندا ده کات .

چواردهم : نه دم به لگه ناما نهش ده خاتمه بودو ۱ -

(۱) فوتوكوپیس ټیونا سنا مهی دواکاری بؤله ت .

(۲) په گهزفاهه دی عیراقی فوتوكوپین کراو .

(۳) دوو وینه دی تازه دی دواکاری بؤله ت .

پیشچه د : دواکاری بؤله ت ده بن ته مهمن له (۱۸) هه ژده سال که متر نه بیت .

بەندى پازدەيەم
نە حکامى گشتى

يەكەم : بۇ بەسەر كردنه وەو بەدوادا چۈونى كاروبارى بۇزىانەي مۇلەتىدراوان لەھەر
پارىزگايەكدا، لەبەرىيۇدەرایەتنى گشتى لېزىنەيەكى چاودىئى و پېشىنەن پىك دىلت
بەسەر كەۋەتلىكى بەرىيۇدەرایەتنى چەند كارمەندىكى بەرىيۇدەرایەتنى، بەبەشدارى
نۇينە رافى دەزگاكانى پۇليس و ئاسايىش، لېزىنەكەش شەمۇ دەسەلاتىكى ياسايىن دەبىست بۇ
جى بە جى كىرىدى خال و بىرگەو بەندەكائى نەم دېنەمايانە ।

بەندى شازدەيەم
داھات : يان باجه كائى مۇلەتىدان :

يەك : داھات : يان باجي مۇلەتىدان و تازە كىردىنە وەي مۇلەت بە پىي خىشتهى ھاوبىچ لەگەل
نەم دېنەماياندا و مردەگىرى و كۆدەكىرىنە و .
دوو : پارەكان بەپىي پىسۇولەي (محاسبىه ۱۲۷) و مردەگىرىن و كىرىي پېشىنەن و چاودىئى و
بەسەر كەۋەتلىكى كارگىرى بەرىيۇدەرایەتنى پەيدەندا بەسەر سەرۇك و ئەندامانى لېزىنەدا دابەش دەكىريت بەپىي دېنەمايانە دارايىھەكائى ھەرلىمى كوردىستان

خشتکی هه موادر کراوی رسوماتی مولکه قدان و قازه کردنکه ودی

ردیف	جهتی پیشه کان	پارهی مؤله ت بزیمه کده جار	پارهی تازه کردنکه وه	پارهی کهش
-1	چاپخانه‌ی پله - ۱	۱۱۲۵۰۰	۷۰***	۷۰**
-۲	چاپخانه‌ی پله - ۲	۴۰***	۳***	۳۷۵*
-۳	کومپیانیای هونه ریده کان	۹***	۶***	۹***
-۴	چاپی سکرین	۶۷۵۰۰	۴۰***	۴۰***
-۵	سینه‌ماکان	۱۵۰***	۱۱۲۰**	۱۱۲۰*
-۶	مئنه‌ندی کومپیوتهر	۴۰***	۴***	۳۷۵*
-۷	تاقیگه کان	۶***	۴۲***	۷۰**
-۸	تیله موسیقیه کان	۳***	۲۲۰**	۷۰**
-۹	ثیعلاذاتی ضولی	۲۲۰**	۱۲***	۴۰**
-۱۰	تومارگای فیلیو	۳***	۲۲۵**	۴۰**
-۱۱	نووسینگه‌ی ناسایی فیلیو	۲۲۵**	۱۰***	۴۰**
-۱۲	پلاوکردنکه وه و راگه پاندن	۲۲۰**	۱۰***	۳***
-۱۳	تومارگای دونگ	۲۲۵**	۱۰***	۴۰**
-۱۴	نده‌خشساز و دیکور	۱۵***	۱۰***	۳۷۵*

۴۷۰+	۱۱۲۰-	۱۰۰۰-	مۇرەھە لىكە تىن	-۱۵
۴۷۵-	۷۰۰+	۱۰۰۰-	خۇشنووسى پىله - ۱	-۱۶
۴۰۰-	۷۰۰+	۱۰۰۰-	خۇشنووسى پىله - ۲	-۱۷
۴۷۰-	۱۱۲۰-	۱۰۰۰-	فۇتۇكۈپى عادى (بىرەتەر)	-۱۸
۴۷۰-	۱۰۰۰-	۲۰۰۰-	فۇتۇكۈپى مۇن	-۱۹
۴۰۰-	۷۰۰+	۱۰۰۰-	ستۇدېۋى وېنە گرتىن	
۴۷۰-	۷۰۰-	۱۰۰۰-	كتىيغانە كان	-۲۰
۴۰۰-	۲۲۰۰-	۷۰۰۰-	قرطاسىيە پىله - ۱	-۲۱
۴۴۰-	۷۰۰-	۱۰۰۰-	قرطاسىيە پىله - ۲	-۲۲
۴۷۰-	۷۰۰-	۱۱۲۰-	كەپسى ناسنامە	-۲۳
۴۷۰-	۷۰۰-	۱۱۲۰-	وېنە گرتىنى قىدىيە	-۲۴
۴۰۰-	۲۷۵۰-	۷۰۰-	وېنە گرتىنى فۇتۇگراف	
۴۰۰-	۴۷۵۰-	۷۰۰-	وېنە گرتىنى بەرھە تاۋ	-۲۵
۱۰۰-	۱۰۰-	۷۵۰-	بەرددەست و شاگىرى تاقىيىگە كان	-۲۶
۷۰۰-	۴۰۰۰-	۹۰۰۰-	سەنتەرى تۆماركىردىنی CD	-۲۷
۴۰۰-	۷۰۰-	۱۰۰۰-	دەسقىرۇشى CD وكتىپ هىتىد..	-۲۸
۱۷۰۹	۱۱۰۰۰-	۴۰۰۰-	زەنگىگە اف	-۲۹
۴۰۰-	۴۰۰۰-	۴۰۰۰-	تۇرسىنگە كاتىس مۇبايل	-۳۰

۷۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	نوسینگه‌ی ریکختنی ناهه‌نگه‌کان	-۲۱
۷۰۰۰	۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	نوسینگه‌کانی فیزکردش کوئیپوته رو نه نته رنیت	-۲۲
۷۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	نوسینگه‌کانی کردن‌هودی نیمیل	-۲۳
۷۰۰۰	۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	نوسینگه‌ی دوبلاژ	-۲۴
۷۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	نوسینگه‌کانی تجلیدی کتیب	-۲۵
۷۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	دروست کردنی پلناسی پلاستیکی	-۲۶
۷۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	ستودیوی دندگی	-۲۷

بهندی حه قددیمه

سزاکان

له کاتی سه‌ریجی کردنی یاسا و رینماهیه‌کان خاوهن پیشه بهم شینودی خوارده مامه‌له‌ی
له‌گهله ده‌گرینت :-

- ۱- ناگادارکردن‌هود.
- ۲- داخستن شوینه‌که بوماوی (۲) تا (۱۵) روز.
- (نه‌گهرله ماوی (۱) یه‌ک سال (۲) دوو جارشونه‌که‌ی داخرا ئهوا مؤنه‌تنه‌که‌ی
به یه‌کجاري هه‌لدوهشیتندوه).

بەندى شەزدىيەم

شەموو بەندەكەن نەم دىنمايدانە لە بۇنىچى دەرچۈۋەنیانەوە كارىان پىن دەكىرى
ھەر دىنمايىە كىش لەگەلىدە تەڭنۇنجىن و پېچەوانە بىت، ھەندىدەشىتەوە و كارى پىناكىرىت.

خالد عبد الرحمن دوسكى
ۋەزىرى رۇشكىپەرى و لاوان

ۋەزىيەت بۇ:

* وزارتىن ناوخۇ/ئۇزىنەتكەن بىرۇز وەزىرى ناوخۇ/بۇنىڭدا، ارى و پەلىشتىن... لەگەل زىزدا.
* وزارتىن دارالىس و ئۇبۇزى - بەرپەزىدە رابەتى كەختى (ميركاري) بۇنىڭدارى... لەگەل زىزدا.
* پەزىنەتكەن/شاۋىپىر، ھىزك، مەسىمان، ئىشادىي تىرىپەيان/بەرپەزىدە تى كاروپسى ناوخۇ/پۇچ-ازىزى و ھاواكاري
لەگەل زىزدا.

* كەشت بەرپەزىدە رابەتى يە كەشتىن تائىن سەزىدە وزارتىن/بۇ جى بودجىن كەۋدىنى... لەگەل زىزدا.

* بەرپەزىدە رابەتى يە كەشتىن و ئەستېتىن، سەزىزىر، ھىزك، مەسىمانى/بۇنىڭدارى... لەگەل زىزدا.

*** دەۋىتىمىتىلىك

سوپارى

هەرێمی کوردستان - عێراق

سەرۆکایەتی نەنجومەنی وەزیران

وەذاخت، دەشتنەی و لامان

پەپیوەبەرايمى كشى ھاركىرى و داراين

٤